

PRITARTA
Kauno A.Martinaičio dailės
mokyklos tarybos
2016-08-24 protokolu
Nr. (PP)-1.5-02

PATVIRTINTA
Kauno A.Martinaičio dailės
mokyklos direktoriaus
2016-08-29 įsakymu
Nr. (V)1.4-45

KAUNO A.MARTINAIČIO DAILĖS MOKYKLOS PRADINIO DAILĖS FORMALŪJŲ ŠVIETIMĄ PAPILDANČIO UGDYMO PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Programa skirta 8-11 metų mokiniams. Programos trukmė – 3 metai.
2. Įgyvendinant Programą, mokomasi grupėje. Vidutinis mokinių skaičius grupėje – 10.
3. Mokymosi aplinka ir mokymosi priemonės:
 - 3.1. dailės dalykams pritaikytos klasės su molbertais, stovais, stalais, specialiu apšvietimu ir įranga – keramikos degimo krosnimi, grafikos spausdinimo staklėmis ir kt.;
 - 3.2. kompiuterinė, demonstracinė įranga;
 - 3.3. vaizdinė, informacinė ir metodinė medžiaga bei priemonės;
 - 3.4. mokinių darbams eksponuoti pritaikytos erdvės su ekspozicine įranga.
4. Baigusiems programą mokiniams rekomenduojama dailės ugdymą tęsti pagrindinio dailės formalųjų švietimą papildančio ugdymo programoje.

II. PROGRAMOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR STRUKTŪRA

5. Programos paskirtis – padėti mokiniams įgyti, nuosekliai ir sistemingai ugdyti dailės srities meninius gebėjimus, individualumą, kultūrinį sąmoningumą, estetinę nuovoką, tenkinti dailės pažinimo ir raiškos poreikius.
6. Programos tikslas - ugdyti gebėjimus dailės priemonėmis perteikti regimąjį bei vaizduotės pasaulį, įgyti kūrybos proceso suvokimo pradmenis.
7. Programos uždaviniai:
 - 7.1. ugdyti pradinį grafinės, spalvinės, erdvinės raiškos įgūdžius;
 - 7.2. formuoti pradinį įgūdžius, dirbant su skirtingomis dailės medžiagomis bei priemonėmis, supažindinti su įvairiomis technikomis, ir praktiniu jų panaudojimu.
 - 7.3. ugdyti dailės kūrinio ar reiškinių suvokimo pradmenis, formuojant pirminius gamtinės, kultūrinės aplinkos stebėjimo, analizavimo įgūdžius, skatinti juos panaudoti įgyvendinant savo kūrybinius sumanymus.
 - 7.4. suteikti galimybę mokiniams plėsti vaizduojamą patirtį, ją panaudoti savo išgyvenimų ar idėjų vaizdavimui.
8. Programoje mokoma plastinės raiškos (tapybinės, grafinės, erdvinės) bei dailės pažinimo. Dalyko mokoma 6 akad. valandas per savaitę. 4 akad. valandos skiriamos spalvinei ir grafinei raiškai, po 1 val. – erdvinei raiškai bei dailės pažinimui.

III. MOKYMO SPECIFIKA IR TURINYS

9. Dalykų mokymas:

9.1. užsiėmimai vyksta klasėse, gamtoje, muziejuose, galerijose ir kt.;

9.2. derinami informaciniai ir kūrybiniai metodai.

9.3. Ugdymas individualizuojamas, lanksčiai pritaikant užduotis, atsižvelgiant į mokinio gebėjimų plėtotę bei poreikius, ugdomas pastabumas, nestandartiškas kūrybinis mąstymas, skatinama stebėti aplinkinį pasaulį, gamtos reiškinius, dailės kūrinius.

10. Mokinių pasiekimai:

Nuostata - įsitraukti į kūrybos procesą. Vizualizuoti savo idėjas piešiant, tapant ar lipdant. Išbandyti skirtingas medžiagas ir technikas. Pasitikėti savo meniniais gebėjimais ir drąsiai kurti. Domėtis savo krašto kultūra.	
1. Veiklos sritis - Spalvinė, grafinė ir erdvinė raiška	
Esminis gebėjimas: Kelti ir įgyvendinti vizualias idėjas išbandant grafines, spalvines, erdvines raiškos priemones bei technikas.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Perteikti sumanymus, vizualias idėjas, vaizduoti pasirinktus motyvus komponuojant plokštumoje, erdvėje.	1.1.1. Kelti ir vystyti vizualius sumanymus. 1.1.2. Pasirinkti vaizdavimo motyvus. 1.1.3. Stebėti ir analizuoti supančią aplinką. 1.1.4. Semtis vizualių idėjų stebint aplinką, tautodailės ir profesionaliojo meno kūrinius. 1.1.5. Komponuoti motyvus ar atskirus elementus apibrėžtoje plokštumoje. 1.1.6. Komponuoti erdvines formas.
1.2. Naudotis elementariomis spalvinės, grafinės ir erdvinės raiškos techninėmis priemonėmis, įgyvendinti sumanymus naudojant nesudėtingas technikas.	1.2.1. Atpažinti ir skirti elementarias piešimo bei grafikos priemones bei medžiagas, žinoti tradicinius jų naudojimo būdus, išbandyti skirtingas technikas. 1.2.2. Skirti tradicines tapybines priemones bei dažus, žinoti pagrindines jų savybes, išbandyti nesudėtingas technikas. 1.2.3. Skirti pagrindines skulptūros bei keramikos priemones ir medžiagas, žinoti elementarius lipdybos bei konstravimo būdus.
1.3. Kuriant naudoti pagrindinius menines raiškos elementus ir priemones.	1.3.1. Išgauti įvairių atspalvių maišant pagrindines, išvestines, papildomas chromatines bei achromatines spalvas. Pasirinkti spalvų derinius. 1.3.2. Naudoti įvairias linijas, dėmes, formas, išgauti skirtingų tonų, tekstūrų. 1.3.1. Lipdyti, konstruoti ir jungti įvairias erdvines formas, bendrais bruožais perteikiant jų charakterį bei paviršių faktūras.
2. Veiklos sritis - Dailės pažinimas	
Esminis gebėjimas: Reflektuoti ir įsivertinti dailės, kultūros paminklus bei reiškinius, taikyti dailės pažinimo įgūdžius praktinėje veikloje ir gyvenime.	

Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Susieti kūrinio nuotaiką su dailės raiškos priemonėmis.	2.1.1 Paašškinti vartojamus meno ir dailės terminus. 2.1.2 Atpažinti ir skirti pagrindines dailės rūšis, žanrus ir technikas. 2.1.3 Vartojant dailės sąvokas apibūdinti kūrinio keliamą įspūdį, nuotaiką, išvardinti pagrindines meninės raiškos priemones.
2.2. Įžvelgti tradicinėje kultūroje, profesionaliame meniniame palikime ir šiuolaikiniame mene raiškos priemonių kaitą.	2.2.1. Išvardinti esminius tradicinės kultūros bruožus. 2.2.2. Atpažinti ir palyginti kai kuriuos skirtingų epochų meno kūrinius. 2.2.3. Savais žodžiais apibūdinti pastebimus meninės raiškos skirtumus įvairiose epochose ir kultūrose.
2.3. Stebėti ir vertinti savo, kitų kūrybą bei pasiekimus parodose, meninėse akcijose, projektuose, konkursuose.	2.3.1. Pasirinkti ir išvardinti dailės kūrinio vertinimo kriterijus. 2.3.2. Apibūdinti pasirinktus darbus, pagrįsti savo nuomonę.

16. Programos turinys pagal veiklos sritis:

16.1. Spalvinė, grafinė ir erdvinė raiška:

16.1.1 Komponavimas plokštumoje, erdvinės formos kūrimas, formų komponavimas tarpusavyje. Teminės kompozicijos, natūrmortas, peizažas, portretas, abstrakti, siužetinė kompozicija. Nesudėtingi funkcionalūs objektai. Natūra ir meninis vaizdas. Esminių natūros bruožų perteikimas. Kūrinio idėja, perteikiama nuotaika. Kūrybinės interpretacijos remiantis natūra, tautodaile, profesionaliuoju menu.

16.1.2 Tapytas guašu, akvarele. Piešimas pieštuku, tušu, kreidelėmis, pastele, anglimi ir kt. Lipdyba iš molio, plastilino, erdviųjų formų kūrimas lankstant, konstravimas iš įvairių medžiagų, papjė mašė. Karpymas, lankstymas, aplikacija, koliažas, grotaižas, atspaudai, nesudėtingos grafikos technikos, įvairios mišrios bei eksperimentinės technikos ir kt.

16.1.3 Pagrindinių, papildomų chromatinių ir achromatinių spalvų maišymas, atspalviai, šiltos – šaltos, šviesios – tamsios spalvos, nuotaikos kūrimas spalvomis. Taškas, linija, dėmė, tonas, štrichas, tekstūra. Geometrinės ir gamtinės formos, paviršiaus charakteris, faktūra, reljefas, įspaudai, funkcionalios formos. Ritmas, statika – dinamika, simetrija – asimetrija, kontrastas – niuansas.

16.2. Dailės pažinimas:

16.2.1 Menas mūsų aplinkoje. Menas kaip žaidimas. Dailės terminai. Dailės rūšys ir žanrai. Plastinės kalbos elementai. Meno epochos: senosios civilizacijos, didieji meno stiliai, modernus ir postmodernus menas. Etnokultūra: kalendorinės šventės, papročiai, pasakos, simboliai. Tautodaile: formos, medžiagos, dekoras, ornamentas, spalvos. Dailės kūrinio analizės pradmenys.

17. Programos turinys pagal mokymo metus:

17.1 **Pirmaisiais** mokslo metais mokiniai supažindinami su komponavimu plokštumoje, spalvų maišymo pagrindais, atliekant nesudėtingas temines ir abstrakčias kompozicijas užduotis, naudojant pieštuką, kreideles, guašą, spalvotą popierių. Lipdant iš molio ir plastilino skirtingas plastines statiškas figūras. Dailės pažinimo pamokose mokiniai įsisavina spalvinės, grafinės ir erdvinės raiškos sąvokas, raiškos elementų ir priemonių ypatybes. Susipažįsta su architektūros, vaizduojamosios ir taikomosios dailės charakteristikomis ir terminais.

17.2 **Antraisiais** mokslo metais mokiniai gilinasi į grafikos, popieriaus plastikos ir tapybos užduotis

bei skirtingas atlikimo technikas tušu, pastele, akvarele, anglimi. Šių technikų pagalba atliekamos natiurmorto, peizažo, siužetinės kompozicijos, karpinių užduotis. Lipdant iš skirtingų plastinės raiškos priemonių, atsižvelgiant į figūros dinamiką, naudojant skirtingas išraiškos priemones. Dailės pažinimo pamokose mokiniai susipažįsta su dailės žanrais, toliau aiškinasi elementarius plastinius dailės sukūrimo principus.

17.3 **Trečiaisiais** mokslo metais jau žinomos technikos jungiamos tarp savęs, kad mokiniai galėtų savo įgytas žinias panaudoti kūrybiniuose sumanymuose atliekant interpretacijas remiantis tautodailės ir profesionaliojo meno, natūros, portreto, popieriaus plastikos užduotyse. Lipdant ir konstruojant iš skirtingų plastinių medžiagų kuriamos sudėtingos daugiafigūrės ir siužetinės kompozicijos. Dailės pažinimo pamokose mokiniai yra supažindinami su pagrindiniais pasaulinės meno raidos etapais ir svarbiausiais jų pavyzdžiais. Analizuoja etnokultūros ir tautodailės siužetus ir formas.
